

‘Je bent in Dordrecht heus wel veilig, maar wat doe je bij hoog water?’

In Dordrecht zijn ze alvast bezig met het inrichten van vluchtplaatsen in hoger gelegen wijken. *NRC* liet zich rondleiden.

Arjen Schreuder

DORDRECHT

Het is, zegt deltacommisaris Co Verdaas, „een taboe” om te zeggen dat we ook in een goed beschermd land als Nederland te maken kunnen krijgen met een grote overstroming. Verdaas: „Ik probeer naast het verhaal over hoe we overstromingen kunnen voorkomen, ook het verhaal te vertellen over acceptatie, leren leven met water, en dat het ook wel eens een keer mis kan gaan. Daarbij krijg ik wel eens het verwijt, met name van mensen die al lang bezig zijn met het beveiligen van ons land, dat ik suggereer dat we de strijd tegen het water opgeven. Of er wordt gevraagd: gaat die ramp dan echt een keer gebeuren?”

Daarom is de deltacommisaris, die het kabinet adviseert over water-vraagstukken, vandaag in Dordrecht. Want hier doen ze wat elders in Nederland nauwelijks gebeurt: praten over wat te doen in geval van een ramp. „Jullie zitten in de kopgroep”, zegt Verdaas tijdens een wandeling door de binnenstad met gemeentelijke en regionale waterbeheerders. „Krijgen jullie van de bevolking niet vaak de reactie dat die niet elke dag herinnerd wil worden aan de kans dat het fout kan gaan?”

Winkelstraat is ook een dijk

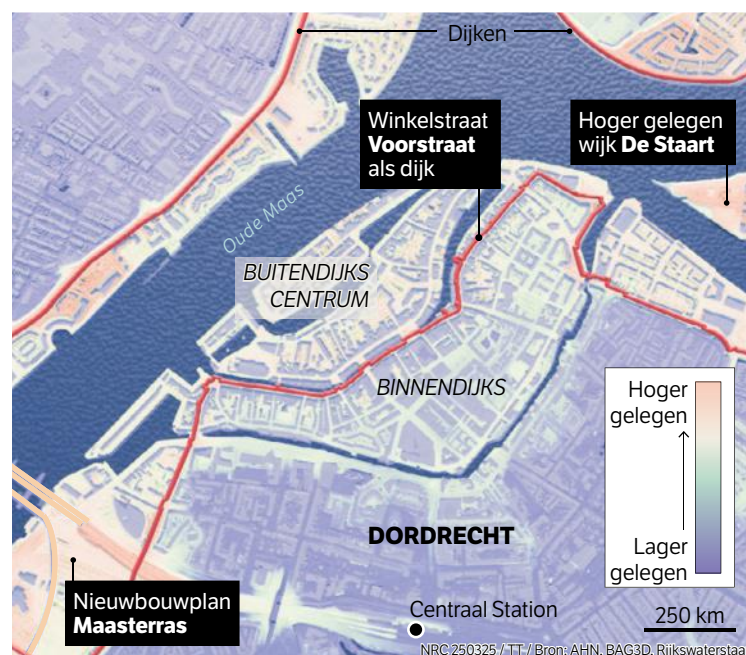
Dat valt mee, zegt Ellen Kelder, programmamanager water van de gemeente Dordrecht. Want de geschiedenis van het Eiland van Dordrecht is getekend door overstromingen en door lichtere vormen van wateroverlast waarmee bewoners vertrouwd zijn. Vooral in de historische binnenstad. Een gedeelte van het centrum ligt buitendijks en een ander gedeelte wordt beschermd door de Voorstraat, die bekendstaat als de langste winkelstraat van Nederland en tevens fungeert als dijk. Een unicum. Als het water flink stijgt, loopt dit via openingen aan de achterkant van de panden naar de voorkant, om daar te worden tegengehouden door vloedschotten – ongeveer dertig centimeter hoge planken die in de gevel worden gehangen om erger te voorkomen. Een enkele middenstander heeft daarnaast de vloer van zijn winkel verhoogd.

De ‘waterkerende functie’ van de winkelstraat wordt regelmatig gecontroleerd door waterschap Hollandse Delta, zodat de kans dat het water achter de straat belandt nooit hoger is dan één op tienduizend. „De hoogte van de vloedschotten is nu nog voldoende”, vertelt Noor Pruijn, adviseur waterveiligheid bij het waterschap. „Maar er komt een moment waarop dat niet meer hoog genoeg is.” Dat hangt vooral af van de mate waarin de zeespiegel blijft stijgen. Voor de bescherming van onder meer Dordrecht dient de Maeslantkering in de Nieuwe Waterweg. Maar wat als die aan het einde van haar levensduur komt? Pruijn: „Dan ontstaat een complexe situatie. Je kunt de schotten niet nog hoger maken. Dus moet je met elkaar bespreken of er andere

In Dordrecht doen ze wat elders in Nederland nauwelijks gebeurt: praten over wat te doen in geval van een ramp. Vanaf links: **Noor Pruijn**, Deltacommisaris **Co Verdaas** en **Ellen Kelder**. FOTO MERLIN DALEMAN

Winkelstraat heeft waterkerende functie

manieren zijn om de binnenstad te beschermen.” Er bestaan wel ideeën voor, zoals de bouw van een twee kilometer lange ‘boulevardkering’, om de binnenstad heen.

Een van de belangrijkste boodschappen die waterbeheerders aan de Dordtenaren overbrengen over

het scenario van een eventuele ramp: dat ze kunnen vluchten. Die boodschap verspreiden ze tijdens trainingen op scholen en op een jaarlijks festival, en met filmpjes over het gebruik van zandzakken. Niettemin blijft het lastig om in geval van een watersnoodramp weg te komen van

het eiland dat Dordrecht is. Je moet maar afwachten of in dat geval in zuidelijke richting de Moerdijkbrug nog beschikbaar is, en of de wegen ten noorden van de stad niet overvol staan met mensen uit Rotterdam. Maar vluchten binnen de gemeente kan wel. Dordrecht is bezig *shelters* te ontwikkelen; vluchtplaatsen waar evacués tijdelijk naartoe kunnen tot het water weer is gezakt en zij kunnen terugkeren naar hun woningen.

Bijvoorbeeld in De Staart, een buitendijks gelegen wijk die hoog genoeg ligt om bescherming te bieden tegen overstromingen als dijken die lager gelegen delen van Dordrecht moeten beschermen, zijn bezwaken.

”

Ik wil ook het verhaal vertellen over acceptatie, leren leven met water

Co Verdaas deltacommisaris

Daar, in De Staart, is in zo’n geval nog drinkwater en elektriciteit, en zijn de wegen nog begaanbaar. Ook een nieuw te bouwen wijk, het Maasterras naast het Centraal Station, vier meter hoog, moet voor tienduizenden watervluchtelingen zo’n plaats worden. In die hoger gelegen vlucht-

wijken wonen bovendien mensen die in geval van calamiteit de watervluchtelingen kunnen helpen opvangen. „Dat is een groot voordeel”, aldus Kelder. Overigens ligt Dordrecht precies op de plaats waar zee en rivier bij elkaar komen. „Dus hier stroomt het water niet snel. Het water gaat op en neer, dat maakt het veilig, buitendijks. Bij elke overstroming die je op het televisiejournaal ziet, wordt alles meegesleurd. Dat kan hier niet gebeuren.” En toch, als een beschermende dijk doorbreekt, kan dit tot een catastrofale overstroming leiden. „Maar door een goede voorbereiding kan het aantal slachtoffers beperkt blijven.”

Gevoel van onveiligheid

De Tweede Kamer bespreekt woensdag, onder anderen met deltacommisaris Verdaas, de kosten en de impact van klimaatverandering in Nederland. De „paradox” van het Nederlandse waterbeheer, stelt Verdaas tijdens zijn bezoek aan Dordrecht, is dat je enerzijds alles doet om de veiligheid tegen overstromingen te vergroten, maar dat als je het hebt over overstromingen, er een gevoel van onveiligheid ontstaat. Verdaas: „Je bent in Dordrecht niet onveiliger dan waar ook in Nederland. Maar anders dan in de rest van Nederland weten ze hier wel wat ze moeten doen als het onverhoopt een keer misgaat.”